

www.danubenaturpark.sk

Chute podunajskej prírody

Budujeme partnerstvá

Európsky fond regionálneho rozvoja

Milá čitateľka, Milý čitateľ,

dnešok je o čo najväčšej produkcii, o čo najvyššom zisku. Včely v Európe opelujú 84% z 264 druhov hospodárskych plodín. Einsteinov údajný výrok: „Keď zahynie posledná včela, behom štyroch rokov zahynie aj ľudstvo“ sa môže zdať prehnaný... Faktom však je, že zabíjaním včiel zabíjame postupne aj sami seba. Záchrana jednej z najdôležitejších bytostí Zeme je v rukách nás všetkých.

Ing. Lajos Csóka

predseda ZDRUŽENIA OBCÍ DOLNÉHO ŽITNÉHO OSTROVA
LEAD partnera projektu

Aj preto sme sa rozhodli, že sa budeme uchádzať o podporu z Programu spolupráce INTERREG VA Slovenská republika – Maďarsko 2014-20 v rámci priority „PRÍRODA a KULTÚRA“. Následnou spoluprácou 9 projektových partnerov v cezhraničnom území sme svojou troškou prispeli k ochrane životného prostredia a zlepšovaniu kvality života v Podunajsku. Touto cestou Vám prezentujeme výsledky projektu nazvaného „CHUTE PODUNAJSKEJ PRÍRODY – DANUBE/ NATURPARKS“.

Zároveň Vás pozývame oddýchnuť si k nám, k Dunaju.

O projekte Chute podunajskej prírody

DANUBE/NATURPARKS

Len ľudia, ktorí poznajú krásy a hodnoty svojho prírodného prostredia, môžu mať motiváciu si ho chrániť. Nielen pre celospoločenské ciele alebo budúce generácie, ale v prvom rade sami pre seba. Krajina pozdĺž Dunaja predstavuje z ekologického hľadiska unikátny priestor. Nachádzajú sa tu jedinečné miesta – riečne ramená, mokrade, lúky a lužné lesy s vysokou ekologickou hodnotou.

Náš cezhraničný projekt reagoval na spoločné výzvy Dunajského regiónu, ktorými sú zachovanie a medializácia prírodného a kultúrneho dedičstva, záchrana biodiverzity, environmentálna osveta, zvyšovanie povedomia v regióne, vytváranie podmienok pre spoločný manažment vody a rizík a záchrana kultúrneho dedičstva, prispievanie k inteligentnému, trvalodržateľnému a inkluzívnemu rastu okolia miest Komárno/Cyőr/Tata, podunajských chránených oblastí na ploche 121 339 ha.

Hlavným (LEAD) partnerom bolo :

ZDRUŽENIE OBCÍ DOLNÉHO ŽITNÉHO OSTROVA (SK)

Hlavným cezhraničným partnerom bolo:

ÁLTAL - ÉR hydroerulačné a rozvojové združenie (HU)

Partneri projektu:

Slovenská agentúra životného prostredia –
Stredisko environmentálnej výchovy DROPIE (SK),
Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.,
Obec Gönyű (HU),
Obec Zlatná na Ostrove (SK),
Bratislavské regionálne ochrannárske združenie,
Zväz rybárov Gönyű (HU),
Obec Klížska Nemá

Združenie obcí DOLNÉHO ŽITNÉHO OSTROVA

dolnyzitnyostrov.velkekosihy.sk

Mikroregión ZODŽO vznikol v roku 1998, odvtedy si starostovia 21 obcí pravidelne vymieňajú skúsenosti. Cieľom združenia je spolupráca pri riešení problémov presahujúcich katastre jednotlivých obcí, spoločné presadzovanie záujmov územia, medziregionálna a cezhraničná spolupráca.

Z projektu:

3500 ks pôvodných druhov ovocných stromov a kríkov – hmyzie hotely – vahadlové studne – vtáčie búdky – pozorovateľne vtáctva – fotopasce – dažďové záhrady – lavičky, smetné koše, altánky – kosačky – stratégia NATURPARKU DOLNÝ ŽITNÝ OSTROV.

Által-ér

www.gerecsenaturpark.eu

Z projektu:

- vstupné brány do Naturparku Gerecse
- informačné body
- náučný chodník
- environmentálne vzdelávanie pre deti základných škôl zo SR a Maďarska v arboréte Agostyán
- kamerový systém na propagáciu udalosti „Festival divých husí“

Dropie

www.sazp.sk | dropie.sazp.sk

Z projektu:

Zážitkové enviro-infocentrum Dropie:

- altánok pre 40+ osôb s IT a wifi pripojením ako externá učebňa
- pocitový chodník - lanová dráha
- dažďová záhrada - pozorovateľne vtáctva
- drevené hospodárske budy pre zvieratá
- bioremediácia jazera v SEV Dropie (nemechanické čistenie)
- revitalizácia zdroja pitnej vody v SEV Dropie
- škôlka pôvodných ovocných druhov stromov regiónu
- štúdie k verejným dažďovým záhradám

Stredisko environmentálnej výchovy Dropie sa nachádza v krásnom prostredí Dolného Žitného ostrova v katastrálnom území obce Zemianska Olča. Je srdcom CHVÚ Ostrovné lúky a patrí v ňom 4. stupeň územnej ochrany. Rozprestiera sa na rozlohe 7ha v oblasti bývalých poľnohospodárskych usadlostí - taní, ktoré boli v minulosti neoddeliteľnou súčasťou tohto regiónu.

SEV DROPIE je i ukážkovou prírodnou záhradou s množstvom prírodných prvkov slúžiacich k podpore hmyzu - „hávede“ v krajine a adaptácií na klimatické zmeny (hmyzie hotely, hávedníky, vertikálna stena, dažďová a bylinková záhrada).

Pre deti, školské a mimoškolské zariadenia ponúkame program „Skrytý svet Žitného ostrova“, ktorý je súborom jednodňových a pobytových programov. Dvere SEV Dropie sú otvorené rodinám s deťmi, skupinám i eventovým udalostiam (svadby, teambuildingy, oslavy).

Bratislavské regionálne ochranárske združenie (BROZ)

www.broz.sk

Z projektu:

Eko-turistické centrum vo Veľkom Léli:

- lavičky
- altánky
- vahadlová studňa
- prvky detského ihriska
- smetné koše
- cyklo stojany
- 2 člny na edukačné exkurzie
- konský voz

Veľkolélsky ostrov v Zlatnej na Ostrove – rozprávkové srdce dunajskej prírody - mnohí považujú za jeden z najkrajších na hornom toku Dunaja. Tvorí ho unikátna mozaika lúk, pasienkov, mokradí a prirodzených lužných lesov, aké sú dnes v okolí Dunaja už veľmi vzácne. BROZ má ostrov dlhodobo v správe a realizuje tu ochranné opatrenia a exkurzie s cieľom zviditeľniť jedinečnú krásu dunajských luhov.

Čo ostrov ponúka svojim návštevníkom:

Školské exkurzie broz@broz.sk

Pohľad na dunajskú prírodu z konského chrbta:

jazda na koňoch, konské tábory a konský deň www.zlatyhucul.sk

Splavovanie ramena a birdwatching

Cyklistika po okolí, aj po EUROVELO 6– bicykle sa dajú zapožičať na Ekofarme Ostrov www.ekofarma.sk

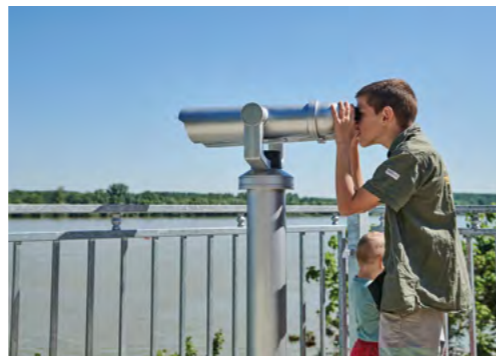
Obec Gönyű

www.gonyu.hu

Z projektu:

Náučný chodník na Dunajskej promenáde:

- ďalekohľad
- detské ihrisko v tvare lode
- hmyzie hotely
- infobody
- rekonštrukcia lodného múzea

Rybárske združenie v Gönyű

www.gonyuhe.extra.hu

Z projektu:

- rekonštrukcia turisticko-rybárskeho centra
- motorový čln na Dunaji

Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. (SVP, š.p.)

www.svp.sk

Z projektu:

Vodná kosa na kosenie vodného rastlinstva a jeho odstraňovanie z vodných plôch (kanály, jazerá, zemníky, atď.) na území dolného Žitného ostrova.

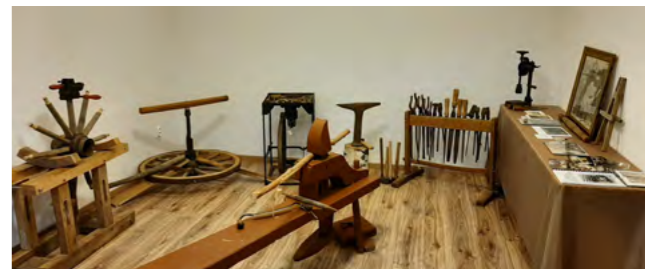

Obec Zlatná na Ostrove

www.obeczlatna.sk

Z projektu:

- rekonštrukcia 247-ročnej budovy
- národopisné múzeum s využitím na kultúrne a environmentálne aktivity

Obec Klížska Nemá

www.klizskanema.sk

Z projektu:

- festival s názvom „Chute podunajskej prírody“
- turistický motorový čln na Dunaj
- pódium

Prenos know – how z NATURPARKu GERECSE na ŽITNÝ OSTROV

Čo je to NATURPARK?

..je dielom miestnych komunit, ktoré sa rozhodli pre spolunažívanie s prírodou:

- ide o jedinečné a „spolupatričné“ územie harmonicky vytvárajúce súrodý celok,
- je bohatý na prírodné a kultúrne dedičstvo, čiastočne chránené legislatívou
- rozvojové aktivity v území musia byť trvalo udržateľné, realizované s ohľadom na vyváženosť hospodárskych, environmentálnych a spoločenských faktorov.

ZALOŽENÝ NA PRINCÍPE INTEGROVANEJ OCHRANY. KRAJINU A PRÍRODU NECHRÁNIME PRED ĽUDMI ŽIJÚCIMI V ÚZEMÍ, ALE SPOLOČNE S NIMI!

- je predurčený na rozvoj trvalo udržateľného turizmu a rekreácie založených na prezentácii prírodného a kultúrneho dedičstva so snahou vytvárať potrebnú infraštruktúru,
- jeho aktívne a efektívne fungovanie je založené na skutočnej spolupráci medzi miestnymi aktérmi, ktorá v prípade existencie potrebnej legislatívy vedie k inštitucionalizácii NATURPARKU. Členovia potom svoje strategické a operatívne úlohy vykonávajú spoločnými silami v zmysle cieľov. Pravidelne hodnotia svoje činnosti a výsledky.

4 piliere NATURPARKOV

1. pilier

Ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva: Ochrana a obnova charakteru a hodnôt prírodnej a kultúrnej krajiny, ako aj biodiverzity prostredníctvom praktických ochranných aktivít. Podpora tradičných, prírode-blízkych foriem hospodárenia.

2. pilier

Environmentálna výchova a formovanie verejnej mienky: Prezentovanie aktivít na ochranu životného prostredia a environmentálneho prístupu aktívnych miestnych obyvateľov a združení s cieľom formovania zmysľania domáca aj návštevníkov smerom k uvedomeniu si hodnôt v území a potreby ich ochrany, resp. zveľadovania.

3. pilier

Trvalodržateľný turizmus a rekreácia: Formovanie ponuky cestovného ruchu založenej na kráse krajiny, jej harmónii, jedinečných prírodných a kultúrnych danostiach, tvorba balíčkov pre oddych a liečbu, destinačný manažment, umiestnenie na trhu destinácií, budovanie na spoločných hodnotách.

4. pilier

Trvalodržateľný rozvoj vidieka: Podpora rozvojových aktivít založených na ochrane prírodného a kultúrneho dedičstva, na danostiach a hodnotách územia so zapojením miestnych komunit (ako napr. značka kvality, trhoviská, budovanie infraštruktúry určenej na uchovanie a prezentáciu jedinečností, hospodárska spolupráca)

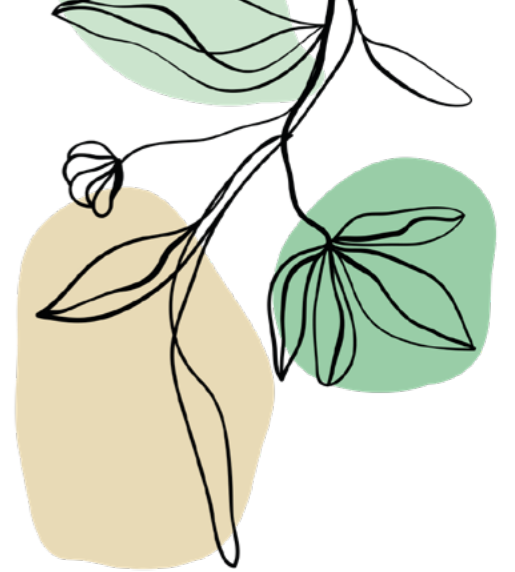

Ochrana přírodního a kulturního dedičství

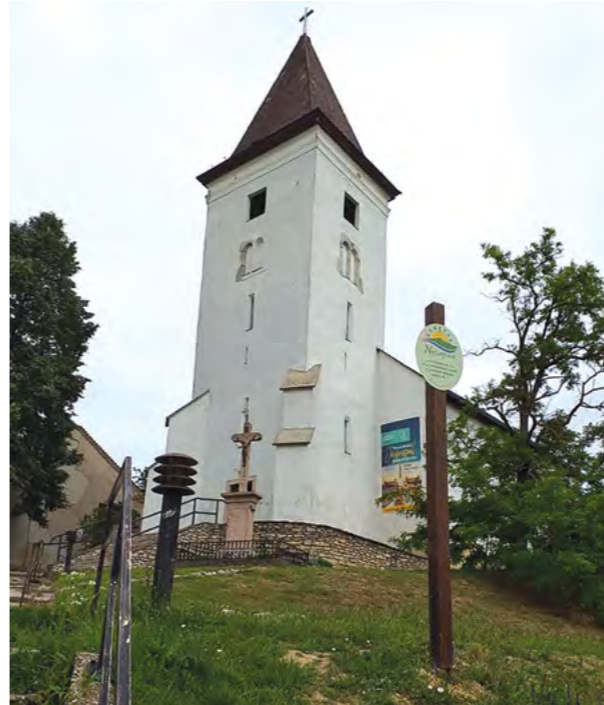

Environmentálna výchova a formovanie verejnej mienky

Trvalodržateľný turizmus a rekreácia

Trvalodržateľný rozvoj vidieka

Obce ZDRUŽENIA OBCÍ DOLNÉHO ŽITNÉHO OSTROVA sú aj členmi Miestnej akčnej skupiny ZDRUŽENIE DOLNÝ ŽITNÝ OSTROV www.masdolnyzitnyostrov.sk, ktorá funguje ako verejno-súkromné partnerstvo územia LEADER, ktorého sedem základných princípov/ kľúčových znakov je:

- 1. Zdola – nahor:** Prístup zdola nahor
- 2. Partnerstvá: Verejno-súkromné partnerstvá:** MAS ZDŽO rozhoduje o smerovaní a obsahu stratégie miestneho rozvoja vidieka a robí rozhodnutia o rôznych projektoch, ktoré sa majú financovať
- 3. Multisektorový prístup:** Integrované a viacsektorové akcie prepojené a koordinované ako súdržný celok
- 4. Územná stratégia:** Oblastná stratégia miestneho rozvoja zahŕňajúca 33 obcí
- 5. Inovácie:** Uľahčovanie inovácie – stimulačný a novátorský prístup k rozvoju vidieckych oblastí (snaha o zmenu zmýšľania obyvateľov a organizácií v regióne)
- 6. Sieťovanie: Vytváranie sietí** - inštitucionálne, vnútroštátne, regionálne a miestne siete
- 7. Spolupráca:** Národná a nadnárodná

Od roku 2017 MAS ZDŽO spolu s partnermi udeľuje regionálnu značku kvality PODUNAJSKO – DUNAMENTE. Znak kvality „**PODUNAJSKO - DUNAMENTE**“ môžu získať výrobky a produkty vyrobené v Podunajsku. Cieľom udelenia a používania znaku je zviditeľniť a podporiť producentov, ktorí vykonávajú svoju činnosť kvalitne, s dôrazom na pestovanie a zachovávanie miestnych, regionálnych tradícií. Znak garantuje pôvod výrobku v regióne, predstavuje kvalitu a priamu spätosť s tradíciami regiónu.

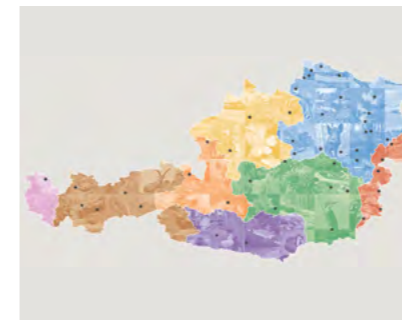
PODUNAJSKO-DUNAMENTE
 originálny produkt-eredeti termék

**Európske
 NATURPARKY**

Rakúsko

www.naturparke.at

Európa

www.european-parks.org

Francúzsko

www.parc-naturels-regionaux.fr

Nemecko

www.naturparke.de

Maďarsko

www.naturparkok.hu

www.danubenaturpark.sk
www.skhu.eu

Publikácia neodrzkadľuje
oficiálne stanovisko Európskej únie.